

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10287/2558

ธนาคารอาคารสงเคราะห์โจทก์ นางสมจิตต์ สุพิทยานนท์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/14, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 8, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่โจทก์นำหนี้ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดร้อยเอ็ดมาฟ้องขอให้จำเลยทั้งสามล้มละลาย ถือว่าเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นโดยคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุด ซึ่งมีกำหนดอายุความ 10 ปี อย่างไรก็ตามหลังจากศาลมีคำพิพากษายอมในคดีดังกล่าวเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2542 โดยกำหนดให้จำเลยทั้งสามชำระหนี้งวดแรกวันที่ 29 มิถุนายน 2542 แล้ว เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2548 จำเลยทั้งสามทำบันทึกข้อตกลงปรับโครงสร้างหนี้หลังมีคำพิพากษากับโจทก์ โดยยอมรับว่า ณ วันทำบันทึกจำเลยทั้งสามค้างชำระหนี้โจทก์เป็นต้นเงิน 1,900,000 บาท ดอกเบี้ย 1,780,000 บาท และตกลงให้นำดอกเบี้ยบางส่วนจำนวน 950,000 บาท ซึ่งเป็นดอกเบี้ยส่วนลดพักชำระหนี้ไว้เป็นเวลา 2 ปี ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระที่เหลือจำนวน 830,000 บาท ตกลงพักชำระหนี้ไว้เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี ในส่วนต้นเงินคงเหลือโจทก์ผ่อนผันการคิดอัตราดอกเบี้ยให้และให้ผ่อนชำระดอกเบี้ยกับต้นเงินเป็นงวดรายเดือน หากจำเลยทั้งสามผิดนัดงวดหนึ่งงวดโดยยอมให้โจทก์ยกเลิกการพักชำระดอกเบี้ยและยินยอมให้เปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยไปคิดอัตราตามคำพิพากษาหรือสัญญา ประนีประนอมยอมความ และให้โจทก์ใช้สิทธิบังคับคดีได้ทันที บันทึกข้อตกลงดังกล่าวเป็นกรณีที่โจทก์ผ่อนผันการชำระหนี้ตามคำพิพากษายอมให้แก่จำเลยทั้งสามเท่านั้น หากใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันทำให้หนี้เดิมตามคำพิพากษาระงับสิ้นไปไม่ แต่เป็นกรณีที่จำเลยทั้งสามรับสภาพหนี้ต่อโจทก์ อันทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/14 (1) และให้เริ่มนับอายุความใหม่ตามอายุความเดิมตั้งแต่วันที่เวลานั้นเป็นต้นไป ตามมาตรา 193/15 ดังนั้น เมื่อนับตั้งแต่อายุความสะดุดหยุดลงจนถึงวันฟ้องวันที่ 16 สิงหาคม 2555 ยังไม่เกิน 10 ปี คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย จำเลยทั้งสามให้การ ขอให้ยกฟ้อง ศาลล้มละลายกลางพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยทั้งสามเป็นหนี้โจทก์ตามคำพิพากษายอมของศาลจังหวัดร้อยเอ็ด คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 1180/2542 ซึ่งพิพากษาให้จำเลยทั้งสามชำระเงิน 2,132,645.07 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี ของต้นเงิน 1,900,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยผ่อนชำระเป็นงวดรายเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า 31,200 บาท เริ่มชำระงวดแรกวันที่ 29 มิถุนายน 2542 งวดต่อไปชำระภายในวันที่ 29 ของทุกเดือนจนกว่าจะครบ กำหนดชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 15 ปี นับแต่วันทำสัญญา ประนีประนอมยอมความ หากผิดนัดงวดหนึ่งงวดใด ยินยอมให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที ตามสำเนาสัญญาประนีประนอมยอมความและสำเนาคำพิพากษายอม หลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้ว

เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2548 จำเลยทั้งสามทำบันทึกข้อตกลงปรับโครงสร้างหนี้หลังมีคำพิพากษา กับโจทก์ แต่จำเลยทั้งสามไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว โจทก์จึงขอออกหมายบังคับคดี และนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองของจำเลยที่ 1 ออกขายทอดตลาดได้เงินสุทธิ 1,769,683 บาท นำไปหักชำระหนี้ได้บางส่วน คงเหลือหนี้คำนวณถึงวันฟ้องเป็นเงิน 5,199,859.86 บาท ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ในประการแรกมีว่า คดีโจทก์ ขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า การที่โจทก์นำหนี้ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดร้อยเอ็ด คดีแพ่ง หมายเลขแดงที่ 1180/2542 มาฟ้องขอให้จำเลยทั้งสามล้มละลาย ถือว่าเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นโดยคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุด ซึ่งมีกำหนดอายุความ 10 ปี อย่างไรก็ตามหลังจากศาลมี คำพิพากษายกฟ้องในคดีดังกล่าวเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2542 โดยกำหนดให้จำเลยทั้งสาม ชำระหนี้งวดแรกวันที่ 29 มิถุนายน 2542 แล้ว เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2548 จำเลยทั้งสามทำบันทึก ข้อตกลงปรับโครงสร้างหนี้หลังมีคำพิพากษากับโจทก์ โดยยอมรับว่า ณ วันทำบันทึกจำเลยทั้งสาม ค้างชำระหนี้โจทก์เป็นต้นเงิน 1,900,000 บาท ดอกเบี้ย 1,780,000 บาท และตกลงให้นำดอกเบีย บางส่วนจำนวน 950,000 บาท ซึ่งเป็นดอกเบี้ยส่วนลดพักชำระหนี้ไว้เป็นเวลา 2 ปี ส่วนดอกเบี้ย ค้างชำระที่เหลือจำนวน 830,000 บาท ตกลงพักชำระหนี้ไว้เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี ในส่วนต้นเงิน คงเหลือโจทก์ผ่อนผันการคิดอัตราดอกเบี้ยให้และให้ผ่อนชำระดอกเบี้ยกับต้นเงินเป็นงวด รายเดือน หากจำเลยทั้งสามผิดนัดงวดหนึ่งงวดโดยยอมให้โจทก์ยกเลิกการพักชำระดอกเบี้ยและยิน ยอมให้เปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยไปคิดอัตราตามคำพิพากษาหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ และ ให้โจทก์ใช้สิทธิบังคับคดีได้ทันที บันทึกข้อตกลงดังกล่าวเป็นกรณีที่โจทก์ผ่อนผันการชำระหนี้ตาม คำพิพากษายกฟ้องให้แก่จำเลยทั้งสามเท่านั้น หากใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันทำให้หนี้เดิมตาม คำพิพากษาระงับสิ้นไปไม่ แต่เป็นกรณีที่จำเลยทั้งสามรับสภาพหนี้ต่อโจทก์ อันทำให้ อายุความสะดุดหยุดลง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 (1) และให้เริ่มนับ อายุความใหม่ตามอายุความเดิมตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป ตามมาตรา 193/15 ซึ่งมีใช้กรณีเป็นหนี้ เงินที่ต้องชำระเพื่อผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ อันมีกำหนดอายุความ 5 ปี ตามมาตรา 193/33 (2) ดังที่ ศาลล้มละลายกลางวินิจฉัยแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อนับตั้งแต่อายุความสะดุดหยุดลงจนถึงวันฟ้อง วันที่ 16 สิงหาคม 2555 ยังไม่เกิน 10 ปี คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยใน ประการต่อไปมีว่า จำเลยทั้งสามมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติข้างต้นแล้ว ว่า จำเลยที่ 1 ถูกยึดทรัพย์ตามหมายบังคับคดีและได้ความจากทางนำสืบของโจทก์ว่า ก่อนฟ้อง โจทก์สืบหาทรัพย์สินของจำเลยทั้งสาม โดยขอให้เจ้าพนักงานที่ดินสำนักงานที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งจำเลยทั้งสามมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตรับผิดชอบตรวจสอบกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน ของจำเลยทั้งสามแล้ว ไม่พบว่าจำเลยทั้งสามมีทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ได้ กรณีจึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าจำเลยทั้งสามมีหนี้สินล้นพ้นตัว ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 8 (5) จำเลยทั้งสามมีหนี้สินล้นพ้นตัวโดยหลักฐานมาสืบหักล้างข้อสันนิษฐาน ดังกล่าว แต่จำเลยทั้งสามไม่สืบพยาน สำหรับหลักฐานหนังสือรับรองตำแหน่งและเงินเดือนของ จำเลยที่ 2 และที่ 3 ที่อ้างว่า จำเลยที่ 2 และที่ 3 มีรายได้และเงินเดือนเดือนละ 32,200 บาท และ 19,500 บาทนั้น เห็นว่า รายได้ของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ดังกล่าว จำเลยที่ 2 และที่ 3 ต้องนำไปใช้ จ่ายในการดำรงชีพและครอบครัว ไม่ปรากฏว่ามีเงินเหลือนำไปฝากไว้หรือนำไปชำระหนี้ให้แก่ โจทก์บ้าง อีกทั้งรายได้ของจำเลยที่ 3 ดังกล่าวซึ่งเป็นข้าราชการไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับ คดี โจทก์ย่อมไม่อาจบังคับชำระหนี้ในคดีแพ่งได้ พยานหลักฐานดังกล่าวไม่อาจรับฟังหักล้าง

ข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า จำเลยทั้งสามมีหนี้สินล้นพ้นตัว เมื่อพิจารณาว่าหลังจากศาลมีคำพิพากษาในคดีแพ่งและทำบันทึกข้อตกลงปรับโครงสร้างหนี้แล้ว จำเลยทั้งสามไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา และบันทึกข้อตกลงดังกล่าว เป็นเหตุให้โจทก์ต้องบังคับคดียึดทรัพย์ จำนองออกขายทอดตลาดได้เงินไม่พอชำระหนี้ ยังเหลือหนี้อีกจำนวนมาก จำเลยทั้งสามก็ไม่ชวนชวยในการชำระหนี้ที่เหลือ กรณีจึงไม่มีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้จำเลยทั้งสามล้มละลาย ที่ศาลล้มละลายกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์มานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสามเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 14 และให้จำเลยทั้งสามใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนโจทก์ โดยให้หักจากกองทรัพย์สินของจำเลยทั้งสาม เฉพาะค่าทนายความให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กำหนดตามที่เห็นสมควร

องค์คณะ

เกียรติพงศ์ อมาตยกุล · มนุพงศ์ รุจิกันทะ · วีระพล ตั้งสุวรรณ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/10287/2558>